

összekulcsolódott. A kép lassan keretet kapott. A színek kidudorodtak, aztán kezdtek behorpadni. Behúzta őket, és hallottam, ahogy a semmi tölcsérésén őrlött csontok zuhognak át. Távrolról csörömpöltek a fölemben. „Már a csontjaim is odalettek,” dörögtem, s felnéztem a mennyezetre, hogy ne megint a lány nyomorult csontos száját kelljen látnom. Pocsékul éreztem magam miatta, miattam, mindannyiunk miatt. Szó nélkül felálltam, és kitámolyogtam a kocsmából. A kinti homályos, tejszerű fény a csontjaimig hatolt. A házak, az emberek, az ég kinyíltak és magukba omlottak. Mindez nem létezik, mindez soha nem is volt. Nem vagyok én, nem vagytok ti, sose volt a játék, amit játszunk. A Tromostovjén átlendültem a híd korlátján. A vízben nem volt kedvem lehunyni a szememet. Aztán levágódtam a fenékre.

A hídról néztem, hogyan ér véget a dolog. Egyszer el kell szakadnunk saját magunktól, hogy elinduljunk a magunk útján. Lassan befordultam a piac felé, és az egyik standról elemeltem egy dinnyét.

GÁLLOS ORSOLYA fordítása

MILAN JESIH

Szonettek

1.

*Ez éji órán, úgy látom, életem
az, ami volt – illatok, érintések,
emberek, nevek – csupa: „elfeledem”.
Likas memóriája elmém egy kreténnek.*

*Még tudok nevetni, sírni, tudom, mi a hála,
amit szeretteimért vissza-érzek –
de a szerelem oszló semmi pára:
nem süket, nem vak a Volt – néma érzet.*

*Pusztasírok már csak az enyémelek.
Megéltem, tudom haláluk a halálban,
gyertyacsonkok az idők áramában,
s nem fönixek, hogy újra, újra égnének.
Bár a régmúltak minden éhe bennem,
üres szájukat nem támaszthatom fel, nem.*

2.

*Minden a szerelem tanúja, szerelmes:
erdő, déli szél, tavaszi vízcsoboly;
s ha már temetett szerelme a szerelmes,
annak a „fönti” dolgokról valahol
minden csönd fájó fájdalmait fűjja;*

összekulcsolódott. A kép lassan keretet kapott. A színek kidudorodtak, aztán kezdtek behorpadni. Behúzta őket, és hallottam, ahogy a semmi tölcsérésén őrlött csontok zuhognak át. Távolról csörömpöltek a fölemben. „Már a csontjaim is odalettek,” dörögtem, s felnéztem a mennyezetre, hogy ne megint a lány nyomorult csontos száját kelljen látnom. Pocsékul éreztem magam miatta, miattam, mindannyiunk miatt. Szó nélkül felálltam, és kitámolyogtam a kocsmából. A kinti homályos, tejszerű fény a csontjaimig hatolt. A házak, az emberek, az ég kinyíltak és magukba omlottak. Mindez nem létezik, mindez soha nem is volt. Nem vagyok én, nem vagytok ti, sose volt a játék, amit játszunk. A Tromostovjén átlendültem a híd korlátján. A vízben nem volt kedvem lehunyni a szememet. Aztán levágódtam a fenékre.

A hídról néztem, hogyan ér véget a dolog. Egyszer el kell szakadnunk saját magunktól, hogy elinduljunk a magunk útján. Lassan befordultam a piac felé, és az egyik standról elemeltem egy dinnyét.

GÁLLOS ORSOLYA fordítása

MILAN JESIH

Szonettek

1.

*Ez éji órán, úgy látom, életem
az, ami volt – illatok, érintések,
emberek, nevek – csupa: „elfeledem”.
Likas memóriája elmém egy kreténnek.*

*Még tudok nevetni, sírni, tudom, mi a hála,
amit szeretteimért vissza-érzek –
de a szerelem oszló semmi pára:
nem süket, nem vak a Volt – néma érzet.*

*Pusztasírok már csak az enyéme.
Megéltem, tudom haláluk a halálban,
gyertyacsonkok az idők áramában,
s nem fönixek, hogy újra, újra égnének.
Bár a régmúltak minden éhe bennem,
üres szájukat nem támaszthatom fel, nem.*

2.

*Minden a szerelem tanúja, szerelmes:
erdő, déli szél, tavaszi vízcsoboly;
s ha már temetett szerelme a szerelmes,
annak a „fönti” dolgokról valahol
minden csönd fájó fájdalmait fűjja;*

s ki egyszer álmai mélyére nézett,
s egy hívó kezét látott – meg sose tudja,
mily soká bolyong majd, mily út-kínra tévedt.

De mi az út? Égő fagytól, naptól kérdi,
eltéved, kétkezik, vándorol, s mindha lenne,
a silány időt űzi, hajtja, vérzi.

A Bakó szépségét imádja benne,
s ha szája a végső párából habos,
megnevezi az Időt: igaz neve a Most.

3.

Kígyók ugattak egész éjjel odafönt,
a hegyekből a szél csupasz seggel szánkált,
s minden vityillót röhögve körbefűtyölt,
hogy a mámik fején égnek állt az a pár szál.

Az ég sarkában minden égtáj összedőlt,
az Úr elkuglizta az angyalok gatyáját,
majd zabos lett, mert lóhúgy volt a sör,
és Ós-Túrónak mondá legott a kiszolgálást,

s így rikkanta: Legyen rend! Ollalá!
Ily golyóbison járok én föl s alá,
és egyre fogy a föld: kevesbedik a kókusz.

S hogy hajnalonta haza-hazatérek,
az éj még borongós tükrébe nézek:
csak hallgatok. Maradok filozófus.

4.

Ó, bár az éj felén, mikor sivatag-szájjal
ébredek, egy Mosoly, korsóval kezében
förlémhajolna, s ragyogna mély szemében
a békés, végtelen remény a félhomályban.

Ablakom alatt három énekkar zenészne
piano sfumatoiban suttogva, angyalszájjal;
„Jött valaki?” veritékeznék nagy lázban,
s Ő homlokom letörölné: „Ne beszélj, ne!”

Ó, bár elmerítne a jó álomhomok!
S mint egyenlítőnél a felkelő napot
várják a szarvasok az égi itatónál,

míg az ég színpadáról a csillag ellebeg,
álomvándorolnánk egymásra szomszások.
S egyedül csak tőle lehetnék beteg.

5.

*E lerobbant házban, ahol az a
héja-lány lakik, kinek gyönyör a karma is,
a csigalépcső csillagokba visz,
s túlcsavarul az Idők Halmaza*

*Halmazán, hol út, karó hamis.
S hol szerelmi tébolyom önműfaja
szerint egy giccsregény előszava
lett életem lángja és hamva is.*

*De mit se rá! A lépcsőre ül énem,
s még fújtó füsttel bódítgat dohánynom,
harisnyáját – képzelmemben – letépem:*

*bevallhatom, halálosan kívánom.
De ha meghalnék s magam veszjeiténém,
ki szerethetné Őt más, ha nem én?!*

6.

*Süskind Parfümjét olvasván: sanyarú
mennyire nincs szavunk az illatokra,
metonímia mind – körül habogva
írjuk le őket: „sötét”, „friss”, „savanyú”.*

*És: egyikőjüket sem ismerem,
a növényt se, hol e kincs tenyésztődik,
s csak habzsolom buján temetőmíg –
céltalan szavakkal zsúfolt e cinterem.*

*Vegye át más dalnok e készletet,
lajstromozza az összevisszaságot,
s a káoszban, játszva, gyűjtsen világot,*

*hol rend van, forma, tiszta, ép észlelet –
s ha isten is akarja, megfogon majd a
versek verse vers: a semmi magja.*

BELLA ISTVÁN fordításai

MILAN KLEC

Teknőcök

Ez a pár mondat nem kíván más lenni, mint megemlékezés arról a két teknősről, akik különösen kedvesek voltak számomra.

Már jó idő eltelt azóta, hogy a barátnőm meghozta őket a piacról egy kis akváriumban. Parányi vízitektonösök voltak. Az egyik hím, a másik nőstény, hogy ne unatkozzanak, és valóban, a hím sohasem szállt le a nőstényről. Nem tudtam eldönteni, hogy ez melyikük kívánsága volt, de rövidesen sok mindenre fény derült. Voltaképpen bűnösnek éreztem magam. Talán épp ezért írok róluk. Az én átkozott hatásom!

A két teknős már hónapok óta éldegélt nálunk, s én sajnáltam őket, mert úgy festettek, mint szerencsétlen játékszerek a szűkös, túlságosan is szűk akváriumban. Barátnőmmel együtt elhatároztuk, hogy ha megjön a gyerektáborból, elvisszük őket egy halastóba. De már késő volt.

Mindig is mélabúsnak, lehangoltnak látszottak, mintha párzással múlatnák, ütnék agyon az időt. Így láttam őket a barátnőm ágyából, mert az akvárium az ő szobájában volt.

Mikor a barátnőm a gyerektáborba készült (tanárnő volt), ennek nagyon örültem. Egyedül akartam maradni, és elsősorban más nőknek szentelni az időmet. Azon a reggelen, amikor elment, nagyon vidám kedvemben voltam. Korán ébredtem, megfőztem a kávé, ami egyébként nem volt szokásom, majdhogynem táncra perdültem vele, összevissza csókoltam, úgyhogy szándékaim több mint nyilvánvalóak voltak, de a tettezés különben sem kenyerem. Mindent bevallottam neki. Hogy alig várom, hogy kirúghassak a hámból, és ebben senki sem tud megakadályozni. Könnyes szemmel ment el. Jól van, gondoltam. Kirúgtam hát a hámból, és még aznap este észrevettem, hogy kimúlt az egyik kis teknős. Amikor nagy búsán megnéztem, melyik az, kiderült, hogy a nőstény. Szomorúan temettem el a kertben, és egész idő alatt azon törtem a fejem, hogy fogom megvigasztalni a hímet. De egyáltalán nem volt szüksége vigasztalásra, mert jobb állapotban volt, mint gondoltam. A szűk akvárium egyszerre elég nagy lett neki. Olyan vígan úszkált, mint még soha. Még a hátán is lubickolt. Ó, hogy élvezte! Mint én azokat a percek, amikor a barátnőm egy hétre itthagya a lakást. „Vajon hallott minket?” – töprengtem. Ez azt jelenti, hogy a nőstény kényszerítette a szüntelen párzásra. És mintha örülne, hogy megszabadult tőle! De az ő párja nem gyerektáborba ment egy hétre, hanem idő előtt a sírba. Még arra is gyanakodni kezdtem, hogy esetleg nem természetes halállal múlt ki a kis teknőc, hanem a hím, miután elege lett belőle, egyszerűen kitekerde a nyakát. Azért úszott olyan felszabadultan a hátán. Az elején még mosolyogtam rajta, de derűm rövidesen keserűséggé változott, mert a teknős nem tudhatta, hogy egy másik szobám is van. A következő napokban itt henteregtem a nőkkel, nem ott, ahol az akvárium is volt. A teknős tehát tévedett, amikor idő előtt megszabadult a szeretőjétől. A következő héten egyetlen teknős sem jött el hozzám. Hamarosan meg kellett fizetnie tévedéséért.

Álljon itt ez az írás örök emlékezetükre.

Magyarország

„Amikor hazafelé megyek, a lehető leggyorsabban akarok mindig odaérni. Nem szeretem a hosszú utakat, vagyis a vonatozást, a legtöbbször mégis erre kényszerülök, mert nem engedhetem meg magamnak, hogy drágább közlekedési eszközt vegyek igénybe. Még sohasem történt másként, így költözéseim nem ismernek kivételt. Mindig vonattal, busszal vagy autóval megyek, természetesen ha még nem voltam abban a városban, ahová utazom. Lassan szeretem felderíteni a terepet, nagyon lassan, de gyorsan akarok távozni, amihez természetesen legjobb a repülő.

Most mással próbálkoztam. Prágából nem Bécsen keresztül mentem haza, ahogy jöttem, hanem Budapest érintésével. Valami azt súgta, hogy meg kell tennem ezt a kerülőutat, mert új tájakat fedezhetek fel egy olyan országban, amelyet még nem ismerek. Így terveztük a barátaimmal, de történetesen minden energiánkat Prágára pazaroltuk, mintha arra lettünk volna időzítve. Budapesten már az állomáson kezdődtek a bajok. Rossz állomásra irányítottak minket, és lekéstük a csatlakozást, miközben a megfelelő pályaudvart kerestük. Rá se rántottunk, de a java még hátra volt. Először a rossz pályaudvar, de már előtte kedvünket szegték a pénzváltás körüli elképesztő bonyodalmak, aztán egy adott időpontban minden bezárt – nincs alkohol, nincs cigaretta, mert sohasem vagy eléggé előrelátó, hogy tartalékokról gondoskodj, végül pedig kevés volt a pénzünk szállodára. Mindig is gyűlöltem az ilyen utazást. Ha nincs pénzem, inkább otthon maradok. Rémes volt: hogy töltsük el az éjszakát a pályaudvaron? Az ilyen utasok mindig az idegeimre mentek már Ljubljanában, ahol évekkkel ezelőtt gyakran iszogattam a pályaudvari restiben. Egyenesen provokáltuk őket. Ezzel azt akarom mondani, hogy ezek nem koldusok voltak, hanem olyanok, akik ilyen életmóddal akarták fiatalítani magukat, ami sohasem volt számomra rokonszenves. Budapesten sem volt másként, de egyenesen belekényszerültem. Sétálgathattam volna egész éjszaka a városban, de nem akartam demonstrálni makacsságomat. A fáradtságnak is volt némi szerepe benne. Már előtte is panaszkodtam eleget abbéli meggyőződésemben, hogy kevés az innivalónk. Csak egy üveg vodkánk volt, de a barátaim nem vitték túlzásba az ivást, ez pedig nekem kedvezett. Beittam hát annak rendje és módja szerint, és hamarosan elaludtam. Reggel a barátaim biztosítottak róla, hogy egész kellemesen horkoltam, de én határozottan állítottam, hogy ez kimondottan részeg horkolás volt, nem pedig a kényelem jele. Így töltöttem az éjszakát egy budapesti pályaudvar várótermében. A világ minden tájáról idesereglett hátizsákosok között, akik megállás nélkül barátkozni akartak. Hihetetlen! De most jön a lényeg. Hogy hogyan ébredtem fel. Tulajdonképpen nem magamtól, ahogy hamarosan rájöttem, hanem valami nyomást éreztem a bordáim között. Ösztönösen felugrottam, összeszorított ököllel. Egy rendőrrel álltam szemközt, akinek a gumibotja ébresztett fel. „Még csak ez hiányzott”, gondoltam. „Most aztán emberére talált!” A rendőr igazoltatott, odaadtam az útlevelemet. Teljes hangerővel káromkodtam az anyanyelvemen. Az ilyet nem szeretem. Már a ljubljana-i pályaudvaron is szünet nélkül felfrogattak, most meg már itt is, ilyen messze. Mintha nem bújhatnék ki a saját bőrből. Mintha valami bélyeg volna a homlokomra ütve. Ki tudja, amikor később érdeklődni kezdtem, fekete sejtéseim beigazolódtak. Csak engem igazoltattak. Nagyon felháborodtam, bár a rendőr nem bántott. Csak elegendő volt ebből a szüntelen felírogatásból. Felháborodásomban elhatároztam, hogy bosszút állok Magyarországon. „Bosszút állok!” Milyen furcsa kifejezés. Nem voltam hozzászokva. Most hogyan álljak bosszút Magyarországon, amely megszegényített, ez már maga volt a realitás, amellyel

nehéz volt felvenni a harcot. Egyre inkább kiütközött makacsságom. Tudtam, hogy valamit tenni fogok. Barátaim hiába nyugtatgattak. Újabb és újabb terveket kovácsoltam, és kerestem a módját, hogyan valósíthatnám meg őket. Betörhetnék egy kirakatüveget, ellophatnék valami csekélységet, eltörhetnék egy csövet a vécében vagy széttörhetném a vécékagylót, de ezek mind pitiáner vandalizmusnak tűntek, ami nem elégített ki. Ennyire már ismerem magam az ilyen helyzetekben, hiszen mindig hasonlóképpen cselekedtem, ha nyugodt volt a lelkiismeretem, és úgy éreztem, hogy igazságtalanság ért. Amikor például Ljubljánában egy bíró szabálysértésért igazságtalanul százezer dínár megfizetésére ítelt, ez évekkel ezelőtt volt, annak ellenére, hogy nyomós ellenérveim voltak, ki kellett egyenlítenem a számlát. Ezért késedelem nélkül az első áruházban elloptam egy inget, egy könyvesboltban egy könyvet, a fennmaradó tízezerért pedig elemeltem néhány apróságot. Hát így van ez. Vagy szétvertem egy utcai lámpát, ha valamiért igazságtalanul büntettek. A lényeg az, hogy ki legyen egyenlítő a számla. De Budapesten nem csak erről volt szó. Elsősorban a saját makacsságommal kellett megküzdenem, mint már említettem, és mondhatom, szerencsém volt, bár még most sem állíthatom, hogy valami közöm volt az események menetéhez, ami ezután következett, és amit most elmondandó vagyok.

Fél napunk volt még a vonat indulásáig. A barátaim elvittek egy parkba. Utolsó forintjainkon innivalót vettünk, amit nagylelkűen mind nekem adtak. Vagy kegyelemből, a fenébe is, mert akkoriban még sokat ittam. Egy padon ültünk, mikor még mindig a bosszút forraltam magamban, amely egyre nagyobb távolságra került a vonat indulásának közeledtével. Egyik barátom azt ajánlotta, kezdjünk el focizni, hogy jobb kedvre derüljünk. Azonnal beleegyeztem. Egy kissé be is voltam rúgva. Kettőn játszottunk kettő ellen. Azzal a labdával, amit a barátom vett ajándékba a fiának. Két pad között játszottunk, amelyek a kapukat helyettesítették. Ha most gondolok vissza rá, a meccs valóban érdekes lehetett. Az enyém volt az első nagyszerű akció. Amely minden alkalommal beválik. Ilyenkor általában abbahagyom a játékot, mert elértem, amit akartam, és tökéletesen elégedett voltam. Az eredmény sohasem érdekelt. De Budapesten tovább játszottam. Még a barátaim is meg voltak lepődve. Úgy látszott, bár senki sem szólt egy szót sem, hogy briliáns akciómát még egy követi, amely az előzőt is felülmúlja. Nem éreztem semmi különöset. Talán azért is, mert más dolgok vonták magukra figyelmünket. A parkban valahogy sok ember aludt egyszerre. Úgy is mondhatnám: mi fociztunk, a magyarok pedig, akik arra jöttek, és nézték, hogy játszunk, egyszerűen elaludtak. Fantasztikus volt. Egyik akció jött a másik után. Ragyogó húzások sorozata. Aki csak elment mellettünk, és látta, hogy játszunk, azon nyomban elaludt. Nem tudtuk mire vélni a dolgot, de nem engedtem, hogy a barátaim ébresztgetéssel szerezzenek bizonyosságot felőle. Ez lett volna az én bosszúm?! Nem hinném, mert az alvásban nincs semmi rossz. A park lassan megtelt alvó férfiakkal, nőkkel, gyerekekkel. Ezért a pályánk is egyre kisebb lett. De egyikünk sem háborgott emiatt. Érdekes, hogy közülünk senki sem aludt el, tehát mégiscsak mi okoztuk ezt a tömeges alvást. Az alvó emberek között ugráltunk, és adogattuk egymásnak a labdát. Mintha kicseleztük volna őket. Ebben némi alantas bosszút is éreztem, ezért nem akartam abbahagyni a játékot. Ily módon az eredményt az alvó magyarok száma jelezte. A győzelem elsöprő volt. Sietnünk kellett a vonathoz. Az alvó magyarok között utat törünk magunknak az állomásig. Elképesztő volt. Mintha egész Budapest visszhangozta volna győzelmünket. Mint az álomkört. Aki meglátott egy alvó embert, ott helyben elaludt. Mint valami pusztító járványtól, úgy hullottak előtünk. Aludtak a vasutasok is. Mindenki aludt. Ezért a mentés is lehetetlen volt. Aludtak a rendőrök is. De a vonat szerencsére nem

aludt, irigylésre méltó pontossággal érkezett az állomásra. Megijedtem, hogy nem volna jó, ha a mozdonyvezető engedne a csábításnak. De nem aludt el, nyilván nem volt magyar. A vonaton is sokan horkoltak, amiben nem volt semmi különös. Átfurakodtunk a helyünkig. A vonat betartotta a menetrendet, és nem bocsátkozott részletekbe az állomáson. Kis várakozás után elindult, és kivitt minket ebből a szerencsétlen országból. Mi is elaludtunk. Csak Zágrábban ébredtünk fel. Egyetlen szóval sem említettük az alvó magyarokat.

Megint volt pénzünk. Jót ettünk és ittunk. Egyetlen kívánságunk volt, hogy minél előbb Ljubljanába érjünk. Ez is teljesült.

Hát ez van Magyarországgal" – fejeztem be a történetet barátomnak. Nem tudtam mást válaszolni, amikor azt kérdezte, milyenek a magyarok, és miféle szokásaik vannak. Érdekelte, hogy tanulmányoztam-e a magyaros temperamentumot és hasonlókat. Igazán nem tudtam mást válaszolni, de biztos vagyok benne, hogy ennyi is elég volt neki. Hogy most is alszanak-e, azt nem tudhatom, és nem is érdekel túlságosan.

REIMAN JUDIT fordításai

A szlovén összeállítás szerzői

Andrej Blatnik 1963-ban született Ljubljánában, próza- és esszéíró, a Kmecki glas kiadó szerkesztője, a kortárs amerikai irodalom fordítója. Egy regénye és több novelláskötete jelent meg. Itt közölt írásai a *Biografije brezimnih* című, 1989-ben megjelent novelláskötetéből valók.

Ivan Cankar (1876–1918) a legjelentősebb szlovén prózaíró. Számos regényt, drámát, novellát, karcolatot, vitairatot, pályája elején verseket is írt. A szociáldemokrácia oldalán részt vett a századelő szlovén politikai harcaiban, nézeteiben a délszláv egység és a szlovén kulturális autonómia híve volt. *Jernej szolgalegény igazsága* és *Szegénysoron* című regényeit Pável Ágoston fordította magyarra.

Aleš Debeljak 1961-ben született Ljubljánában, költő, irodalomkritikus, publicista és fordító, öt verseskötete és két esszégyűjteménye jelent meg, jelenleg a ljubljánai egyetemen kultúrszociológiát ad elő. Fő kutatási területe a posztmodern társadalom és kultúra. Válogatásunkban szereplő versei a *Slovar tisine* (1987), a prózaversek a *Minute strahu* (1990) című kötetekben jelentek meg.

Milan Dekleva 1946-ban született Ljubljánában, költő, drámaíró, publicista, zeneszerző. Itt közölt verse a *Vilenica 88* antológiában jelent meg.

Slavko Grum (1901–1949) dráma- és prózaíró. Bécsben szerzett orvosi diplomát, és itt ismerkedett meg a pszichoanalízissel. Fő műveit 1930 előtt írta, utána csak kisebb jegyzeteket és orvosi cikkeket publikált. Fő műve az *Esemény Goga városában* című dráma (1927), a mozdulatlanúságba merevedett kisváros mozaikszerűen ábrázolt groteszk-szimbolikus képe, a szlovén drámairodalom egyik csúcsteljesítménye.

Fabjan Hafner 1966-ban született az ausztriai Feistritz in Rosenthalban, költő és prózaíró, fordító. Szlovénra és németre egyaránt fordít. A *Mladje* című klagenfurti szlovén irodalmi folyóirat szerkesztője, a karinthiai szlovén értelmiség kiemelkedő képviselője.

Alojz Ihan 1961-ben született Ljubljánában, költő, foglalkozására nézve kutatóorvos. Számos irodalmi díj tulajdonosa, öt verseskötete jelent meg. Itt közölt verse az *Igralci pokra* (1989) című kötetből való.

Drago Jančar 1948-ban született Mariborban, író, drámaíró, publicista, a szlovén PEN CLUB titkára. Magyarul megjelent *A gályarab* című regénye, számos esszéje, és *A nagy briliáns valcer* című darabját játszotta a veszprémi színház. Itt közölt novellája még nem jelent meg szlovénul.

Milan Jesih 1950-ben született Ljubljánában, költő, drámaíró. Kezdetől fogva játékos, ironikus és szatirikus költészete az utóbbi időben fordult a szonett felé, amely jelenleg kizárólagos kifejezési formája. A verseket a klagenfurti Wieser kiadónál 1990-ben megjelent *Soneti* című kötetéből vettük.

Milan Kleč 1954-ben született Ljubljánában, ahol szabadfoglalkozású művészként él. Költő, próza- és drámaíró. E két írása a *Lasje* (1987) című kötetéből való.

Edward Kocbek (1904–1981) az egyik legjelentősebb szlovén költő, író, gondolkodó, politikus. Az 1938-ban általa alapított Dejanje c. folyóirat keresztényszocialista

irányultságával a baloldali katolikus értelmiség legjobbjait gyűjtötte maga köré. A Szlovénia felszabadításáért harcoló Felszabadítási Front keresztényszocialista képviselőjeként magas politikai funkciókat töltött be a háború után, de a *Félelem és bátorság* (Strah in pogum, 1951; magyarul Európa-Fórum, 1989) című novelláskötetét ért támadások után visszavonult, és haláláig vers- és naplórírásnak szentelte idejét.

Srečko Kosovel (1904–1926) a „legfiatalabb szlovén klasszikus” költő, elbeszélő, esszéíró. Ötven év után napjainkban fedezték fel aktualitását.

Lojze Kovačič 1928-ban született Baselban, író. Írásai kivétel nélkül önéletrajzi jellegűek, melyekben rendkívüli szuggesztivitással tágítja ki családjának történetét, saját gyerekkorát egy egész korszak panorámájává. *Kristalni čas* (Kristályidő) című regényét (1990), amelyből szemelvényünk is való, „lélekdokumentumnak” nevezi.

Janko Prunk 1942-ben született, történész, politológus, a ljubljanei egyetem professzora, jelenleg a szlovén kormány nemzeti kisebbségekkel foglalkozó minisztere. Itt közölt esszéje, amely azonos című könyvének rövidített változata, a XXVII. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Zbornik predavanj, 1991. című gyűjteményben jelent meg.

Alenka Puhar 1945-ben született Črnomeljben, újságíró, publicista, fordító, a Delo című központi szlovén napilap munkatársa. Számos, igen jelentős esszéje jelent meg a Nova Revija című folyóiratban. Ma az egyik legjelentősebb szlovén közírónak számít, könyvei eseményszámba mennek. Szövegünk forrása: *Slovenski autoportret*, 1992.

Tomaž Šalamun 1941-ben született Zágrábban, költő. Húsznál több verseskötete jelent meg, a hatvanas években indult újavantgárd költészet legkiválóbb képviselője.

Anton Trstenjak 1906-ban született Gornja Radgonában, a legismertebb szlovén pszichológus, nemzetközileg elismert tudós, akadémikus. Harminckét könyve jelent meg. Közölt írása a *Misli o slovenskem človeku* című, 1992-ben kiadott könyvből származik.

Jani Virk 1962-ben született Ljubljanában, író, költő, kritikus, egy regény, két novelláskötet és egy verseskötet szerzője. Itt közölt írása *Preskok* (1987) című novella-gyűjteményéből származik.

Dane Zajc 1929-ben született Zgornja Javorščicában, költő, drámaíró. Itt közölt versei a *Vilenica 88* antológiában jelentek meg.

Reiman Judit